

Psykisk sjukdom och missbruk

Hur hänger det ihop?

Vad vet vi?

- **Personer med missbruk löper klart förhöjd risk för psykisk sjukdom och personer med psykisk sjukdom löper klart förhöjd risk för missbruk**
- **Sambandet är särskilt starkt hos de med allvarliga problem bl.a. i LVM- och LPT-vård.**

Vi vet också?

- **Att personer med psykisk sjukdom och samtidigt missbruk och beroende inte alltid får den behandling och det stöd de behöver**
- **Vi vet också att det leder till lidande och höga kostnader**

Varför är det då svårt att förändra?

- **För att hindren består av många sammansatta orsaker som inte enkelt ändras genom penseldrag eller för att någon säger vad man ska göra.**

Vad kan det handla om?

- **Rädsla för att bli hotad eller illa behandlad eller för att ställa svåra frågor till en person som söker för depression.**
- **Specialiseringen som på många sätt ökar tillgången till rätt insatser men som samtidigt bortser från att patienten kan vara psykotisk, äldre, misshandlad, ha ont i en fot, missbruka alkohol och tabletter och lektor i historia samtidigt.**

Det kan också handla om

- **Brister på anpassade kunskapsunderlag som tar hänsyn till att personen kan ha flera behov**
- **Att den enskildes behov och livssituation sällan är i centrum även om vi säger det**
- **Att det fortfarande finns mycket skam och skuld kring att vara psykisk sjuk och samtidigt ha ett missbruk**
- **Att det faktiskt är svårt**

Lösningar

- **Organisationsförändringar och lagstiftning har betydelse**
- **Men ytterst ledarskap, kulturförändringar och tillräckliga resurser som når över organisatoriska gränser**
- **Lättare sagt än gjort!**

Men det finns ingen annan lösning än att ansvariga verksamheter som hälso- och sjukvård och socialtjänst tydliggör ...

- Vars och ens uppdrag
- Vad som är det gemensamma ansvaret
- Hur samverkan ska gå till på organisations- och individnivå
- Vilken kunskap men behöver erövra tillsammans
- Vilka värderingar och principer som ska gälla i verksamheten

Krav på samverksansövernskommelser

- **8 a § Kommunen ska ingå en överenskommelse med landstinget om ett samarbete i fråga om personer med psykisk funktionsnedsättning.**
- **9 a § Kommunen ska ingå en överenskommelse med landstinget om ett samarbete i fråga om personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel.**

I båda bestämmelserna bör

- om det är möjligt organisationer som företräder dessa personer eller deras närstående ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelsen

Arbete pågår

- **CHECKLISTA för god kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården**
- **Alla kommuner har överenskommelser enligt SoL 7 § och motsvarande i landstingen**
- **I PRIO krävs uppföljning och handlingsplaner för samverkan samt att patient- brukar och anhörigorganisationerna deltar**